

Shaja ob 4 jutraj.

štane mesečno 12-50 Din

za inozemstvo 25-—

neobvezno

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Rešimo
sokolski
Tabor!

Račun pri poštn. čeku
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 18. septembra.

Vprašanje odgovornosti je javljeno v naši javnosti. Odgovornosti za današnje stanje.

Zaman se je brani glasila SLS z vse- ni možnimi zavijanj. Zaman skuša vzornost obrniti drugam. Stanje je laho, slabše nego kdaj. Pod homoge- nim radikalnim režimom vlada korup- cija in nasilje. Uradniki so izgubili ve- čino tega, kar so jim prej demokrati zvojevali. Invalide so reducirali, od- crljali, predankcionirani invalidski taton so vrgli v arhiv. Od demokratov go težkem boju imenovani orožniški ofirji domačini so reducirani, sloven- ske častnike odpuščajo. Se nikdar niso pristojbinski in davčni poviki šli tako v življenjske živce naroda, kakor to pot. A klerikalci godrnjajo le v «Do- moljubu».

Naravno je, da se vprašujemo: K d o je odgovoren? Odgovor je lahek. Daje ga zdrav razum in poznanje parlamentarnega sistema. Odgovorna je pri nas stranka, ki je izvojevala za- stopstvo naroda pri volitvah. Odgo- vorna je SLS.

Njena odgovornost ne izhaja samo iz volilnih številk. Ona je tudi akti- vno posegala v državno kolo, da se je zaobrnilo tako, da gre preko teles ubo- gih invalidov in uradnikov, preko na- šega obrtnika in kmeta. Ona je v po- stavila radikalno vlado. Kdor je čital, kako je prišlo do homo- gene vlade, zanj ni dvoma, da jo je vpostavila SLS. To je skrajna bahava priznavala. Silno veselje je zavladalo nad tem «uspehom» med klerikalci. Hvalili so se, kako so demokrate iz- grizli iz vlade. Ali ni sedanje stanje najna posledica tega «uspeha»? Odgo- vornost SLS je jasna. Dr. Korošec je nezakonski oče kuluka, zvišanih dav- kov, uradniške redukcije, ofirskih preganjanj. Kajti vsega tega bi ne bilo, če bi bila na vladi drugačna forma- cija.

SLS se danes otreša odgovornosti. Hoče biti kakor paglavec, ki je zalučal kamen v dra- gocenosteklo pa zbeži. Se veš: paglavec sedaj še kriči. A po tem kri- ku, po nervoznem zavijanju spoznamo kriveca, ki čuti svojo krivdo. Vsaj je izza kulis SLS obče znano, da je tam mnogo takih, ki obsojajo nesrečno pot gosp. Korošca v Zagreb, njegov Mar- kov protokol, historično avdijenco pri kralju in vse grozne posledice teh ne- premišljenih korakov.

Krivda SLS bi bila lažja, ako bi na- ši vsaj poskus, da se razmere popra- vijo. A te olajševalne okolnosti zločin- ca SLS ne more navesti. Ko so bili gg. Korošec, Smodej in Breje v Zagre- bu, so bili radikalni mehki. Vedeli so, da brez klerikalcev ne pridejo na vla- do. Ali je tedaj kdo od SLS le usta odprl za naše invalide in uradnike, za gospodarske potrebe Slovenije, za našo obet, za kmečki stan, za kreditne te- žave, za naše vojake? Protokol je ob- javljen: on vsebuje samo misli na to, kdo bo sedel v vladni palači v Beogra- du in Ljubljani. Samo strankar- ke želje SLS so se zastopale. Glavni postulat SLS pa je bil: ne demokratov v vlado, pač pa homogena vla- da radikalov into brez Hr- vatov in Slovencev. Ali je tedaj bila vodena bolj nespretna politika? Seveda, za SLS je to «dale- kovidna, državniška politika», javna tajnost pa je, da si vsi voditelji med- ubo priznavajo, da so jo zavozili.

Zdaj se izgovarjajo: «Če bi» nas 21- lito v parlamentu v Ljubljani, pa bi imeli večino in potem bi se izkazali. Od tega «če bi» slovenski volilec ne bo imel ni poenosti pare. Pač pa danes plačuje, da ima dosti. Ali je res kak-šen treznejši človek verjel na avtono- mijo? Ali res kdo verjame, da so vo- ditelji SLS kdaj resno mislili, da jo do- težejo? In zopet je čudovita zakrknje- nost SLS: Dasi ve, da je avtonomija izključena, Slovencem vendar ne pri- vožijo ne samouprave, ne decentraliza- cije, ne poštene uprave! Rajše v pre- pad, kakor da bi obveljala pamet. Ra- di radikalni režim, pa naj potem vse- vrag vzame. To je bilo in je danes ge- lo SLS.

SLS se brani odgovornosti. A in- stituti širokih mas, ki ne čitajo ne beo- grajskih razprav in ne vidijo kulis, je danes povsod na pravem potu. Odgo- vornost SLS je elementar- na, zato se je zaman otreša. Le kričte, da vičite, le mahajte okoli sebe, očl- vsega ljudstva so obrnjene na Vas, ki stojite na močvirju v blatu, ki ste ga sami nanosili skupaj. Ljudska porota je sodi: SLS je odgovorna, SLS je kriva.

Prikrita aneksija Reke

ITALIJANSKE POLUSLUŽBENE IZJAVE: «ITALIJA NE ANEKTIRA REKE, TODA ITALIJA REKE NE ZAPUSTI.»

Rim, 18. septembra. d. Laško časopis- je se na vso moč trudi objasniti okupa- cijo Reke kot varnostni ukrep, pri tem pa je polno skritega namigovanja in groženj. Sedaj se tudi priznavajo obsež- ni vojaški ukrepi v Primorju, češ Itali- ja se jo morala zaščititi pred event. na- padom z jugoslovenske strani! Da gre za prikrito aneksijo Reke izhaja iz polslužbenega komentarja, ki ga objavl- jajo mnogi rimski in provincialni listi. Smernice Italije se opisujejo tako-le:

Italija ne anektira Reke, ker je podpisala in ratificirala rapalsko pogod- bo ter jo celo registrirala pri Zvezi na- rodov;

Italija ne zapusti Reke, ker je vselej čuvala mir in podpirala gmo- tnost stanje obubožanega mesta ter bo čaka- la odločitve, zaradi katere je z Jugosla- vijo v pogajanjih.

Italija ne pretrga pogajanj z Jugoslavijo, temveč obenem ko pošlja na Reko generala Giardinija, obnavlja v Beogradu vabilo na nove direktne raz- govore, da se na ta način enkrat za vse- lej odstrani nesporazumi in proti- slova.

Italija želi tako obliko pristani- škega konzorcija, ki bo Reki nu- dil garancije za obstoj, vendar pa noče zavreči mednarodnega značaja Reke. Ze- li, da se končnoveljavno neha dolga, dragocena in neplodna okupacija.

Italija ne išče in si tudi ne želi zaplet-

ljavev zaradi reškega vprašanja, ki se mora v splošnosti italijanske politike smatrati kot lokalno vprašanje.

Italija zasleduje v splošnem politiko miru na zunan, da se mora posvečati konsolidaciji na znotraj. Vendar pa ho- če doseči časten mir in ne bo trpela iz- zivanja od druge strani. Italija vodi jas- no mirovno politiko, polno dostojanstva in zvestobe napram pogodbam. Zeleti je, da bi se vodila taka politika tudi od strani drugih v pravem interesu miru in obnove Evrope.

London, 18. septembra. j. Tukaj je znano, da so pri Reki pripravljene štiri divizije in mnogo fašistov. Imenovanje italijanskega generala za vojaškega gu- vernerja Reke je vzbudilo veliko senza- cijo. Obstoji bojazen, da hoče Mussolini zamčiti Italiji suvereniteto nad Reko, preden bi Zveza narodov imela priliko intervenirati v tem vprašanju.

Praga, 18. septembra. j. Tukajšnje ita- lijansko poslanstvo zatrjuje, da se mora imenovanje generala Giardinija smatrati kot varnostni ukrep, da se prepreči na Reki vsaka nasilna akcija proti Jugosla- viji in da se Italija izogne vsakemu kon- fliktu s sosedno državo! Imenovanje se torej ne sme smatrati za aneksijo Reke. Le s tem, da se vzdrži red in mir, je za- jamčen miren dogovor z Jugoslavijo, s ka- tero hoče Italija živeti v najboljših so- sednih odnosih...

Kaj stori Jugoslavija?

MINISTRSKI SVET. — SKRBI V EVROPI. — VOJNI MINISTER PRI KRALJU. — NOVE LASKE GROZNJE.

Beograd, 18. septembra. d. V mini- strskem svetu se je danes popoldne vr- šila obširna razprava o reški krizi. Čla- ni vlade govorijo pomirjevalno, vendar se ve, da je vlada v silno mučnem položaju. Navzlic vsem lažkim izjavam je jasno, da gre za faktično aneksijo Reke. Naša vlada je, kakor se zdi, pri- pravljena se znova pogajati z Italijo. Ako se pri teh pogajanjih pokaže, da Italija vztraja pri svojem načrtu, ki iz- roča i Reko i Baroš povsem v njene roke, potem ne preostaje drugega nego apel na mednarodno razsodišče, odnos- no Zvezo narodov.

Vlada je sklenila, da sporoči rimske- mu kabinetu svoje ugovore proti im- novanju generala Giardinija ter je bil danes odposlan višji uradni zunanje- ga ministrstva v Rim z obširnimi in- štrukcijami za poslanika Antonijevića in s posebnim pismom ministrskega predsednika Pašića g. Mussoliniju.

Vzmirjenje v Beogradu se ni pone- halo, zlasti ker prihajajo tudi iz inozem- stva vesti, da se smatra korak italijan- ske vlade kot skrajna poostreitev reške krize.

Beograd, 18. septembra. r. Po mini- strski seji je kralj sprejel v dolgi av- dijenci vojnega ministra generala Pe- šića.

Beograd, 18. septembra. p. Danes do- poldne so posetili Panto Gavrilovića vsi diplomatski zastopniki tujih držav v Beo- gradu. Informirali so se pri njem o oku- paciji Reke, obenem pa o položaju v juž- ni Srbiji. Posebno so se zanimali za ko- rake, ki jih pripravlja naša vlada povo-

dom zasedbe Reke s strani Italijanov. Panta Gavrilović je dal pomirljive izja- ve. Izrazil je prepričanje, da je izključen vsak spopad med Jugoslavijo in Italijo.

Budimpešta, 18. septembra. j. «Pester Lloyd» piše o reškem vprašanju: Reško prebivalstvo je bilo izpostavljeno največji bedi. Rešitev iz te bede je bila častna dolžnost Italije in Mussolini jo je izvršil. V ostalem se bodo pogajanja med Italijo in Jugoslavijo nadaljevala. V rokah Beo- grada je, da omogoči ugoden potek teh pogajanj in da spravi te vprašanje s sveta.

Milan, 18. septembra. r. «Secolo» piše k reškemu vprašanju, da se je sedaj med Italijo in Jugoslavijo razvil niz komplika- cij, o katerih se bo govorilo prihodnje dni. Takoj ko bo rešeno reško vprašanje, pride na vrsto vprašanje Albanije, pri ka- terem je Italija zelo zainteresirana. Italija zahteva, naj se pri razmejitvi med Jugosla- vijo in Albanijo neumski premogovnik dodeli Albaniji, to pa iz razloga, ker pripa- dala večina delnice tega premogovnika italijanskim sladikatom. Jugoslavija brž- čas ne bo pristala na to italijansko zahte- vo, zato bo Italija ponovno uporabila svo- energijo svoje politike, da osigura svoja prava na Balkanu.

Beograd, 18. septembra. p. Italijanske vesti, da paritetna komisija nadaljuje svo- je delo v Rimu, so izmišljene. Naši člani paritetne komisije se nahajajo v Beo- gradu.

London, 18. septembra. j. Jutri se se- staneta v Parizu angleški min. predsed- nik Baldwin in Poincaré. Razpravljala bosta tudi o jadranskem vprašanju.

Delte. Demokrati poslanci bodo za- htevali tajno sejo, na kateri se bo raz- pravljalo o reškem vprašanju. Izgleda, da se jim pridružijo tudi ostali klubi. Celo med radikalnimi poslanci je opa- žati veliko nezadovoljstvo.

Beograd, 18. septembra. d. Po da- našnji seji ministrskega sveta se je raznesla govorica, da je v kratkem pričakovati važnih političnih sprememb ter z ozirom na resne zunanje-politične dogodke sestave koncentracijskega kabineta. Pašić da se čuti zelo utruje- nega ter se namerava umakniti iz po- litičnega ospredja. Točno je, da se vlada nahaja v silno mučnem položaju.

ZOPETNO POVIŠANJE TROŠARIN

Beograd, 18. septembra. d. Na dana- šnji seji min. sveta je finančni minister Stojadinović predložil zakon o dvanaes- tih za oktober, november in december. Izdatki so v glavnem stari, le krediti za bolnice so povečani. V svrhu povečanja dohodkov so znatno povišane trošarine na zganje, in cene duhana, cigaretnega papirja in soli. Novi davčni zakon še ni pripravljen. Državni proračun je defi- nitivno završen. Izdatki znašajo 10 mili- jard, 414 milijonov. Kakor so zatrjevali koncem seje ministri novinarjem, prese- zajo dohodki nekoliko izdatke.

Naš ultimatum Bolgariji

SOFIJA PROTESTIRA. — RAZKRITJA CHICAGO TRIBUNE O BOL- GARSKIH PRIPRAVAH.

Beograd, 18. septembra. d. Naša de- marša v Sofiji ima značaj ultimata. Ju- goslavija smatra, da bi vsak napad bol- garskih komitašev na naše ozemlje po- menil kršitev neulilske mirovne pogod- be, na katero kršitev bi naše čete odgo- vorile s prekoračenjem bolgarske grani- ce ter okupacijo Sofije.

O naši demarši so obveščeni vsi ka- bineti Velike in Male antante.

Pariz, 18. sep. p. Bolgarska vlada je sklenila protestirati proti jugoslov. ul- timatu. Bolgar. poslaniki v antantinih pre- stolicah so danes posetili ministre zun. del in naprosili naj velesile ukrepe, da se prepreči napad na Bolgarsko. «Chicago Tribune» doznava, da ima beograjska vlada v rokah tajne bolgarske načrte, iz katerih je razvidno, da je Bolgarska na- meravala vstopi v Makedonijo 10. sep- tembra, a da je napad odgodila do 20. septembra.

Beograd, 18. septembra. p. Brezlična postaja na Banjici je sprejela iz Pariza sledeče: «Chicago Tribune» javlja, da pripravljajo ob bolgarski meji iredenti- stične tolpe napad na naše ozemlje in da znaša število napadalcev 80.000 mož. Vse gibanje se vrši pod vodstvom znane- ga komitaškega vojvode Todora Aleksan- drova. Jugoslovenske čete, ki so name- ščene okoli Caribroda, so pripravljene. Kakor poročajo je letel preko bolgarske- ga ozemlja jugoslovenski aeroplan in me-

tal bombe(?). Bolgarija je baje dobila na tajni način orožje preko Črnege mor- ja in sicer 4 milijone pušk ter 200 topov s 50 baterijami. Kakor poroča ta list su- mi antanta generala Lazarova, načelnika bolgarskega generalnega štaba, da vzdr- žuje tajne zveze s Todorom Aleksandro- vim. Govori se, da bolgarske redne čete podpirajo Makedonstvuče, ki so izko- ristili trenotek, ko se Jugoslavija naha- ja v konfliktu z Italijo.

Beograd, 18. septembra. r. Korak na- še vlade v Sofiji se v beograjskih poli- tičnih krogih tolmači kot nujna posledica izzivanja napram Beogradu. Ustna de- marša našega poslanika Rakicića stvarno ni nič drugega kot ultimatum in izjava da se bodo izvajale represalije v slučaju, da komitske čete prekoračijo našo mejo.

Zvečer javljajo, da je energična gesta naše vlade imela uspeh. Živahno gibanje komitaških tolpe vzdolž naše meje je da- nes kakor na povelje prenehalo.

Sofija, 18. septembra. r. Tukajšnji ita- lijanski poslanik Sabini Renella je imel na Črvenem bregu sestanek s Cankovom in kraljem Borisom.

Pariz, 18. septembra. j. Kakor poro- ča «Petit Parisien», izgleda, da bo bol- garska vlada dala svojo odobritev, da se takoj sestanejo komisije, predvidene v ni- škki konvenciji, in da razpravljajo o izro- čitvi bolgarskih komitašev.

Profirevolucija v Bolgariji?

Beograd, 18. septembra. p. Včeraj je v okolici Sofije izbruhnila protire- volucija proti vladi Cankova. Vlada je upor z veliko težavo v krvi vdušila. Med močnimi oddelki vojaštva na eni strani ter zemljoradniki in komunisti na drugi strani so se razvile ljute borbe.

Beograd, 18. septembra. p. Vesti o protirevoluciji na Bolgarskem se po- trjujejo. Notranji minister je dobil po- ročilo, po katerem je gibanje združe- nih komunistov in zemljoradnikov zelo nevarno vladi Cankova.

Beograd, 18. septembra. p. Iz Cari- broda javljajo, da je protirevolucijsko gibanje zavzelo velik razmah. Kemu-

nisti in seljaki so prevzeli v svojo reko upravo raznih večjih krajev kakor Ra- dovište, Karlovo, Takovo in Ileno. Za- sedli so ves kakanliški okraj.

Beograd, 18. septembra. r. Po vesten iz Sofije se nadaljujejo spopadi med vladnimi četami ter pristaši Stambolij- skega in komunisti. Včeraj so se vršili ljuti boji v okolici Plovdiva.

RUSIJA IN BOLGARIJA.

Sofija, 18. septembra. r. Cankov je sprejel drugo noto sovjetske vlade v ka- teri protestira Rusija proti preganjanju ruskega dedčega križa. Ruska vlada za- hteva v svoji noti 20.000 zlatih rubljev kot odškodnino za družino Seleter Dri- nova.

Konec črnogorskih pretendentov?

Dunaj, 18. septembra. s. Kakor do- znava «Neues Wiener Tagblatt» iz di- plomatskih krogov Male antante, je čr- nogorski princ Peter na potovanju iz Anglije v Beograd dospel na Dunaj. Po smrti črnogorskega «prestolona- slednika» Mirka je «prestolonasled- stvo» prešlo na prince Petra. Izgleda, da je princ Peter z ozirom na rojstvo jugoslovenskega prestolonaslednika opustil svoje pretendetske aspiracije na črnogorski prestol. Potuje v Beo- grad, da čestita kralju Aleksandru k rojstvu prestolonaslednika. Ob tej prili- ki hoče urediti svoje bodoče stališče in svoje materijelne prilike. Princ Peter odpotuje danes z Dunaja v Beograd.

POLOŽAJ NA SPANSKEM.

Pariz, 18. septembra. j. «Agence Ha- vas» javlja iz Madrida: Direktorij je imel svojo prvo sejo pod predsedstvom kra- lja. Iz Terbera prihaja še nepotrjena vest, da so bili vsi prejšnji ministri, ki so ob pričetku revolucije izvrševali vladno oblast, aretirani.

Pariz, 18. septembra. j. «Matin» javlja iz San Sebastiana: Kralj Alfonz se je močno prehladil, vendar pa je njegovo zdravstveno stanje povoljno. Imel je več konference s člani direktorija ter podpi- sal več naredb, med njimi o razpustu parlamenta in o ukinjenju nekaterih ustavnih pravic.

OBČINSKE VOLITVE NA ČEŠKEM

Praga, 18. septembra. j. Natančen iz- lid volitev še vedno ni znan. Prvotni vtis je danes nekoliko korigiran. Glavni uda- rec je zadel nemške socialne demokra- te, medtem ko so izgube čeških social- nih demokratov manjše. Meščanske stran- ke so nesporno ojačene; komunisti niso izvojevali pričakovane zmage. Tudi na Slovaškem so državotvorne stranke se precej dobro držale.

Najjačša stranka ostanejo češki agrarci, ki so dobili nad en milijon glasov, druga stranka so češki narodni socialisti, tretja komunisti, četrti klerikalci, peta češki soc. demokrati, šesta nemški socialni de- demokrati, sedma češki narodni demokrati, kateri sledijo ostale manjše stranke.

LIKVIDACIJA PRI JUŽNI ŽELEZNICI.

Dunaj, 18. septembra. j. Ker je več- na prog Južne železnice prešla v upravo nacionalnih držav, je Južna železnica pri- čela z odpuščanjem prejšnjih nameščen- cev. Dosedaj je bilo odpuščenih 2500 na- meščencev, in sicer predvsem taki s pol- nimi službenimi leti, ki niso avstrijski državljani.

STANJE PRINCESINJE MAFALDE

Racconigi, 18. septembra. s. Zdrav- stveno stanje princesinje Mafalde se je zopet nenadoma poslabšalo.

POTRESI.

Rim, 18. septembra. j. Brzjavke iz Malte javljajo, da se je davi tankaj ču- til močan potres. Več hiš je poškodova- nih. Človeških žrtve ni. Tudi iz Siraku- ze so javljajo rahlejši potresni sunki.

Eureka (Kalifornija), 18. septembra s. Tukaj se je občutil močan potresni su- nek.

Inozemske borze

18. septembra:

CURIH: Berlin 0.000002, New-York 567, London 25.75, Pariz 32.65, Milan 24.85, Praga 17, Budimpešta 0.03125, Bu- karešta 2.52, Beograd 6.10, Sofija 5.45, Varšava 0.0020, Dunaj 0.0080, avstrijske krone 0.0080.

DUNAJ: devize: Beograd 758 do 762, Berlin 0.0225 do 0.0275, Budimpešta 3.75 do 3.85, Bukarešta 321.50 do 323.50, Lon- don 321.500 do 322.500, Milan 3114 do 3126, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 4102 do 4118, Praga 2125 do 2185, Sofija 658 do 662, Varšava 0.225 do 0.235, Curih 12.505 do 12.555; valute: dolarnji 70.560 do 70.960, levi 636 do 644, nemške marke 0.025 do 0.03, funti 319.700 do 321.300, francoski franki 4055 do 4085, lire 8000 do 8110, dinarnji 7459 do 7555, poljske mar- ke 0.22 do 0.24, leji 310 do 314, švicarski franki 12.900 do 12.470, češke krone 2.25 do 2.45.

BERLIN: Dunaj 2144.62, Milan 6.568.500, Praga 4.488.750, Pariz 8.578.500, London 678.300.000, New-York 149.625.000, Curih 26.834.000, Beograd 1.596.000.

NEW-YORK: London 454.30, Pariz 577, Berlin 0.000045, Curih 89.83, Praga 300.25, Dunaj 0.145, Budimpešta 0.5550, Bukare- šta 40.50, Beograd 108.50, Milan 449.75.

Kako je Reka prešla v laške roke

GUBERNATOR GIARDINI ODKRITO IZJAVLJA, DA LAHI REKE NE PUSTE.

Susak, 17. septembra. Reka, 17. septembra. Za delj časa so Rečani deloma stili in si pošetali, deloma dobro vedeli in zatirali, da pride v kratkem odrešenje. Fašistiški agenti so bili pridno na delu. Kako je sodila večina prebivalstva o bližajoči se odrešitvi, svedočijo napisi «Fiuma dai Fiumani», ki so se zadnje dni množili po zidovih. Začetek septembra se je raznesla govorica, da je Attilio Depoli podal svojo ostavko pod pretvezo, da se mesto nahaja v bednem gospodarskem položaju samo zato, da bo Rim imel lažje stališče, kadar mu bo treba opravičevati izvršeno dejanje, če bo tega sploh kdaj in kje treba. Čim bolj se je bližal 15. september, tem večja nervoznost se je lotila mesta. Videlo se je, da nastopajo odločilni dnevi. Italijanska vlada je nalašč počakala, da je potekel 15. S tem je umetno pomirila razburjenje, ki je nastalo v Jugoslaviji, obenem pa ustvarila na Reki čisto naliho popolno pripravljenost za realizacijo svojih davnih načrtov.

Danes jutraj je pošila vest: Reka anektrana! Ob četrti na šest zvečer se je pripeljal general Gaetano Giardini, bivši poveljnik na Grappi. Ministrski svet v Rimu je že v soboto imenoval Giardinija za guvernerja Reke. Ob njegovem prihodu so bili zanesljivi italijanski krogi zaupno obveščeni. Fašisti so mu pripravili svečan sprejem.

Giardino se je pripeljal z avtomobilom. V njegovem spremstvu je bil generalstabin polkovnik Negri, podpoveljnik generalnega štaba tržaške armade. Avto se je ustavil na trgu Roma. Zbrala se je takoj za vse služaje mobilizirana množica fašistov in njihovega civilnega kadra. Giardinija so sprejeli kom. Castelli, pooblaščen minister italijanske vlade na Reki, poveljnik reških oddelkov general Sprefico, poveljnik mornarice Bettoli, polkovnik alpincev Cavarzerani, generalni komisar pomorske vlade polkovnik Puliti, karabinjerski major Massa ter oblast-

ni tajnik reških fašistov Bonsembiante. Oddelek oficijev, alpincev in karabinjerjev ga je pozdravil z vojaškimi častmi. V guvernerski palači je sprejel generala gospod Depoli s svojimi sekcijanskimi načelniki. Depoli je pozdravil Giardinija kot zastopnika domovine, ki nikdar ne pozabi svojih zvestih. Reka, ponosna na to, da se njena usoda izroča vašim rokam, zaupa v vas popolnoma in se prav nič ne plaši svoje končne pravice.

Medtem so fašisti zgnali skupaj svoje pristaje, ki so začeli manifestirati. Treg Roma je bil kmalu poln. Zbrali so se na ajteri tudi radovedneži, ki so hoteli videti generala. Množica je vzklikala Italiji, aneksiji, Mussoliniju, Giardiniju in je prepevala kraljevo himno. Končno se je pokazal general na balkonu ter je pozdravil manifestante v imenu Italije, ponovil je običajne fraze, potem je dejal: «Ni sila na svetu, ki bi mogla sedaj Reko odcepiti od matere domovine! Fašisti so to izjavo sprejeli z ogromnim navdušenjem. Giardinijev govor je bil že zvečer natiskan kot proklamacija, v kateri pa je citirani pasus spremenjen takole: «Ni sila na svetu, ki bi mogla Reko ubiti!»

Reka je ovita v italijanske trobojnice, po mestu korakajo godbe, ki svirajo, udarjajo po bobnih in polkričevah ter vzklikajo Italiji. Reka se nahaja sedaj v podobnem položaju vseh krajev, ki jih je zasedla italijanska vojska po razpadu in prostovoljnem razidu avstroogrske soške armade. Na zunaj prevladuje navdušenje; v ozadju se skriva nezadovoljstvo in strah.

Na Sušaku je vse mirno. Ogorčenje pa je ogromno. Nikdo ne dvomi, da je Italija izvedla poslednji korak za končno aneksijo Reke. Vsa Istra je preplavljena vojaštvom. V Lovranu, nad Matuljami, pri Jurdanu je zbrana težka artilerija. Število čet se čeni na tri divizije. Na Reki se mudijo razni inozemski poročevalci, ki so pa nocoj morali priti na Sušak, da odpošljejo svoja poročila.

pokopije in uvede ponemčevalno utrakvistično šolo, ki bo imela slovenske ure zopet le na papirju. Zato zahteva «Koroški Slovenec», da se v šoli v Selah poučuje nemški jezik od 3. šolskega leta in vedno večjem obsegu, ker je to za vsakega koroškega Slovenca nujno koristno in potrebno.

— Kdo je duševni oče redukcij? Ko je nastala homogeno radikalna vlada, je SLS razvila svoje zahteve in med drugim predlagala tkzv. Geddesovo komisijo. Izjavila je, da se uradniško gnetno vprašanje ne da drugače rešiti kakor z redukcijami. «V to svrhu, da treba upoštevati po vzorcu Geddesove komisije v Angliji tudi v Jugoslaviji komisijo, ki bo pometala od ministra do pisarniškega sluga». Obenem so se zahtevale velike redukcije v armadi. Tega so se radikalni poprijeli in danes se sklicujejo na — SLS.

— «Slovenčeve» laži. SLS je zdaj vsaka laž dobrodošla, da brani radikalni režim. Potegnala se je zdaj za one avstrijske orožniške oficije, ki so v vojnem času služili v Sloveniji. Kar v tem oziru piše «Slovenec», je sicer zlagano, res pa je da je dr. Zerjav bil zoper to, da se orožniški oficiji, ki so pod Avstrijo kot Nemci ali Polnemci med vojno služili v Sloveniji, ne sprejmejo. Če se pa bi iz kakih razlogov človeške narave sprejeli, da se jih namesti daleč od Slovenije. To stališče je pravilno in je sramota, da se najde slovenski list, ki take ljudi brani, in primerja današnje redukcije častnikov s tem vprašanjem. «Slovenec» pa z lažmi gre še dalje. Včeraj prinaša novo bajko, ki jo kot tako mora vsakdo takoj spoznati. Pravi, da je vojni minister «visokemu slovenskemu častniku» (ime na dan!) pri «neki» priliki pokazal vlogo deželne vlade od maja 1919: «Molim, da odmah šalite što večji broj srpskih oficira, pošto su slovenački oficiri nepouzdanji». Prosimo, naj se kar citira cel akt in zveza, pa bo kmalu vidno, da gre za pristo laž in mistifikacijo «visokega slovenskega častnika».

Sicer pa je za nas nedvomno, da je dr. Zerjav vedno postopal tako, kakor je velel državni interes. Nemčurjev in Nemcev ni nikdar podpiral. Pač pa se je energično zavzel za narodno čutečo oficirje in moštvo. Otvoriti debato o obnašanju naših ožjih rojakov meseca maja 1919 pa je zelo opasno in bi bolje bilo, ako bi «Slovenec» o tem molčal. Obnašanje marsikaterega Slovenca meseca maja 1919 ni bilo vzorno. Celotni častniki se valj boljševizmu niso mogli povsem odtegniti. Večja grupa oficijev n. pr. je iz Soštanja ko je sovražnik prodiral iz Koroške grozeč da pride čez Štajersko granico, obšla vsa službena mesta ter je deželni vladi brzojavno stavila ultimatum radi svoje namestitve... Ti časi so hvala bogu minili in tedanja živčna napetost marsikaj oprošča. A stvar se je zgodila v trenutku največje nevarnosti. Samo nastopu dr. Zerjava se imajo dotični zahvaliti, da je stvar izpadla brez večje nesreče. «Visokega slovenskega častnika», še sploh eksistira, pozivljamo, da se javi in da nastopi z odprtim vezirjem. Če našim častnikom kaj škoduje, jim more škodovati le dejstvo, da se zanje «zavezniki» zaveznici g. Radića.

— Zbor slovenačkih radikalov bo 6. oz. 7. oktobra v Ljubljani. Pripravila se volitev odbora. O. Grassellija so že virli ven. Dr. Lukana in Pfeiferja bodo odrinili s sklicevanjem na pragmatiko, ki vladnim uradnikom prepoveduje politično vodstvo. Dr. Zupaniča hočejo narediti za «častnega prezidenta», da ga polože s tem na hladno. Velika napetost je tudi proti eksponentom «Jadranske». Nad dr. Ajmanom, ki je nekaj časa nosil maršalsko palico v svojem turnustru, se zbirajo baje črni oblaki. Za pravega vodjo v šarži vesoljnega ali generalnega tajnika je določen g. Stefanovič...

— Pozajanja med Jugoslavijo in Madžarsko. Kakor javljajo iz Budimpešte se bodo po zasedanju Zveze narodov začela direktna pogajanja med Madžarsko in Jugoslavijo, ki se bodo vršila v Beogradu ali v Zagrebu.

Po svetu

— Avstrijski kancelar v Varšavi. V Varšavo je prispel v pondeljek avstrijski zvezni kancelar dr. Seipel z zunanjim ministrom dr. Grünbergerjem. Po svečanem sprejemu sta posetila vodilne poljske državnike, s katerimi se vršijo razgovori, da se razčisti nekatere vprašanja, važna za trgovinske odnose med Avstrijo in Poljsko. Na svečanem banketu so bile med poljskim min. predsednikom Witosem in kancelarjem Seipalom izmenjane jako pristrone napitnice.

— Cuno v New Yorku. Bivši nemški državni kancelar Cuno je dospel v New York. Zastopnikom časopisja je izjavil, da se ni pripeljal niti zaradi dolarskega posojila, niti v interesu Hamburg-Amerika linije, niti zaradi Harrimanovih paroplovnih družb. Pripeljal se je torej, kot se vidi, v Ameriko samo za zabavo.

Prosveta

Ruski Hamlet — Elski. Gostovanje ruskega umetnika Elskega, ki je igral po raznih važnih ruskih odrih zelo mnogo Hamleta, se vrši v tukajšnjem dramskem gledališču v sredo dne 19. septembra ob 20. uri. Uprizori se Shakespearejeva tragedija «Hamlet» z gospodom Elskim v naslovni vlogi. Ostala zasedba je nespremenjena.

«Igrača viharja» pri Sentjakobskem gledališču. V soboto dne 22. septembra se odprli

sezona 1923/24. na Sentjakobskem gledališču. Kot otvoritvena predstava se uprizori drama pred kratkem umrlega hrvaškega dramatika Ul. Donadinija «Igrača viharja». Drama se ponovi v nedeljo dne 23. septembra.

Celljsko mestno gledališče. V nedeljo, dne 18. septembra se je uprizorila kot večerna predstava izven abonmana burka «Charlejeva tetka», ki pa je bila le srednje dobro obiskana. Režiser gosp. Zeleznik je igra prav lepo inacinaler ter jo spravil s potrebnim temperamentom večine igralcev do zelo zadovoljivega efekta. Poleg glavne vloge, ki jo je igral sam z dobro pogodeno masko in z veliko rutino so prišli do posebne veljave gđ. Vorhachova (Anny), g. Pfeifer (Sir Francis Chesney), g. Strašek (Charley Wykeham) in g. Novak (sluga Brassett). Ostalim je še primanjkovalo gotovo sigurnosti in živahnosti na odru, ki jo zahteva burka. Vsekakor se pa že opazuje uspeh dramatične šole. Občinstvo je ob koncu posameznih dejanj igralce burno aklamiralo.

Sport

Ljublj. nogom. podsavez. — Seja kazenskega odbora danes, 19. t. m. ob 20. v sobi Sportne zveze. K seji se poziva g. Smoljan (SK. Slavija). Pričetek seje poslovnega odbora ob pol 21. — Tajnik. Službene objave LLAP. Danes dne 19. t. m. sestanek jurijskega prvenstva Slovenije ob 20. uri v kavarni Evropa. Prosi se, da pridejo sledeči gospodje: gg. Bar, Betteto, Sancin D., dr. Zupanc, dr. Vučina, Vodišek V., Boštjančič, Vondina D., Zadnek, Pelan in Švigelj Zd. — Tajnik II.

S. K. Ilirija. Sestanek in trening hokeistov S. K. Ilirije se vrši danes ob 18. uri na igrišču. Pridite polnoštevilno. Važno!

Stanje nogometnega prvenstva v Beogradu koncem sezone 1922/23. — V I. a razredu je na prvem mestu Jugoslavija z 11 točkami in razmerjem golov 25 : 4, na II. mestu Vardar (5 — 7 : 13). Beogr. SK, ki stoji na 3. mestu (3 — 11 : 8), je izgubil 4 točke kazenskim potom; zadnje mesto zavzema Konkordia. — V I. b razredu sta bila le dva kluba: Soko, ki je bil uvrščen koncem sezone v I. a razred in Srpski Mač; tudi I. b razred se je zvišal na pet klubov s tem, da so napredovali iz II. razreda Srbija, Jadran, Brđanin, Dušanovac. II. razred tvori nadaljnih šest klubov in III. razred nadaljnih 4 klubi; v prvenstveni konkurenci je udeleženih torej v celem 20 klubov.

Porota

MARIBORSKA POROTA.

Maribor, 18. septembra.

V nedeljo 15. julija, je bil Janez Simončič iz Brezovca s svojim bratom Antonom in sorodniki v vinotoku Cirila Fijana in se je na potu domov ustavil še pred vinotočem Ivane Erlihove v Pregradu, kjer so se nahajali bratje Ivan, Josip, Peter in Filip Horvat. Tamkaj se je Simončič sporekel z gostilničarko, ki je bila nasprotna ljubavnemu razmerju Simončiča z njeno dekle. Simončič je nato začel groziti Erlihovi, da jo na mestu zadrgne, bratje Horvat pa so se zanj zavzeli. V prepiru je Simončič zgrabil za lovski nož in zamahnil najprej z njim proti Filipu Horvatu, nato pa proti bratu Ivanu, ki se je kmalu zgrudil mrtev na tla. V nadaljnjem pretepu je Simončič še zabodel Josipa Horvata v spodnjo lehtnico in pretepel njegovega brata Petra tako, da je dobil več telesnih poškodb.

Porotniki so soglasno potrdili vprašanje glede uboja, nakar je bil Simončič obsojen na 4 leta težke ječe.

Težka telesna poškodba.

Dne 9. januarja zvečer je prišel iz Vuhreda mimo Mravljakov pristanišče Ferdinand Žvikart s svojimi tovarišči Bili so vsi dobre volje. Pozno zvečer so našli Ferdinanda Žvikarta z razbito glavo na tleh. Napada je bil osumljen Leopold Golob iz Hudega kota, vendar pa so si navedbe obeh strank močno nasprotovale. Nastalo je zanimivo vprašanje, kako je prišel Žvikart do te poškodbe. Golob je izjavil, da je poškodovanca radi nekoga spora sunil od sebe, nakar je padel ta na kamenita tla in obležal, ne da bi ga on udaril s kako stvarjo. Nasprotno pa je Žvikart naglašal, da ga je Golob med sekanjem drv udaril v prepiru tako močno po glavi, da je omedlel in to brez vsakega pravega vzroka.

Porotniki so zanimali vprašanje glede težke telesne poškodbe in potrdili vprašanje glede slobodnega, nakar je bil Golob oproščen.

Objave

× Jezdni odsek Sokol Ljubljana obvešča prijatelje brate, da se vrši izlet v nedeljo dne 23. septembra v Domžale. Zbirališče ob 6.30 v Nuškovi manjši. V skrajno neugodnem vremenu se izlet ne vrši. Obenem se bratje pozivljajo, da se v polnem številu udeležijo dne 30. septembra 60-letnice «Sokola Ljubljana». Prijavit se je takoj pri bratu Franketu, kateri dá glede nastopa vsa navodila. — Zdravo!

× Državna trgovska akademija v Ljubljani, abiturijentski tečaj. V abiturijentski tečaj se vpisuje do dne 2. oktobra. Pričetek predavanj dne 8. oktobra ob 8. uri.

× Večerni komercialni tečaj: za bančno in splošno trgovsko knjigovodstvo v prostorih Glasbene Matice otvoril prof. F. Siš, dne 1. oktobra. Prijave in informacije: Prof. F. Siš, Gradaška ulica št. 18, I. nadst. od 15. septembra dalje od 1. do 3. ure popoldne.

× Splošnega ženskega društva seja je v sredo dne 19. septembra ob 5. uri popoldne. Odbornice pridite zanesljivo!

× Važno za trgovce i Industrialce. Ako želite tažnu i brzu otpremu Vaše robe preko Bakra, izvolite se obratiti na premničku tvrdku «Velocitas», Bakar.

× Christoforo oblastveno dovoljeno, najstarejše in znano najbolje obiskovano učilišče za stenografijo in strojopisje v Ljubljani vpisuje le še 10 dni na D. m. obranski cesti 7. Vpisnina 10 Din, mesečna šolnina 75 Din, v večernem tečaju 100 Din. Začetek šolskega leta dne 1. oktobra.

× Opozorilo onim, ki žele v Argentino. Polmeseničnik «Jadran», ki izhaja v Buenos Airesu v Južni Ameriki, prinaša v svoji številki od 16. julija članek pod naslovom «Kot slepe muhe», v katerem veli, da so se začeli «asi ljudje» pod vplivom neke propagande izseljevati v vedno večjih množinah v republiko Argentino. Večina nima zagotovljenega zasluzka, je brez priprave in brez sredstev, in ko pridejo tjakaj, so v veliki stiski. Članek pravi nadalje, da ni res, da bi se v Argentini lahko našlo delo. Posebno težko ga dobe oni, ki se govorijo španski. Zaradi tega se opozarjajo naši izseljenci, ki nameravajo iti v Argentino, da ne potujejo tjakaj, dokler si niso zagotovili dela.

× Izgubila, oziroma pozabila se je v soboto v električni železnici ali v vlak, ki odhaja ob sedmih zvečer iz Ljubljane do Kranja, majhna škatlica, v kateri je bila večja vsota denarja in vložna knjižica, glaseča se na ime M. K. Peščen najditelj se uljudno prosi, naj se usmili uboge vdove, ki ima prehranjevali sama več otrok in naj vrne najdeno proti primerni nagradi v upravo «Jutra», Prešernova ulica 54.

Kronika mariborske nedelje

Maribor, 16. septembra.

Postaja pestrejša, sezonska. Uvaja se s simptomi jeseni: zaenkrat dolgočasni oblaki, deževje. In vendar ni letnega dolgočasia. Preglala ga je mladina in godba. V soboto zvečer je že zopet zasvabila v Grajski kleti, kamor se vračajo omizlja, družbe, debate, revuelji, kupčije. In celo predavateljska sezona je že tu. Prišel jo je Franjo Pirč z japonskim potresom v Kosovskem hotelu. Začeli smo toraj aktualno. Bit' če dana.

Nedeljsko jutro so javile trompete kolezarjev, ki so obkrožili celo Pohorje. Pa da ne segam v delokrog kolega športnega referenta, — glejte njegovo rubriko. Mi ostanimo zgolj pri kulturnem življenju. Če bi se ne bal očitka pomavljanja, bi naslikal oživljeno vrvenje v Ljudski knjižnici, kamor so se vrnila poleg študirajoče mladine tudi mestne letovčarke. Gnetle in gnetli so se cel dopoldne in se čudili počitniškemu narastku po omarah. Več kot dovolj nove hrane za zimo. Prihodno soboto in nedeljo pa ima knjižnica celo nabiralni dan. In zopet bo denarja za nove, še lepše knjige. Prijetni bodo zimski večeri.

Tako; konec kulture. Moti jo politika, še bolj draginja, stotere rodnine obupen boj za stanovanje. Politiko smo kmalu absolvirali. Vitez Zagorski, v civilu agent za trganje posestev, je v Gambinovi dvorani hudo pogledal svojih 20 nemirnih poslušalcev, zaključil shod pred otvoritvijo in povabil za drugič. Njegov slozni proletarijat je tužno zapel: «Zagorski zvonovi prav milo pojo...»

Resnejše besede so padle v Götzovi dvorani: Shod najemnikov. V dneh, ko nima nihče denarja, noben trgovec in industrijalec, ko celo naša mariborska Jadranska banka mlo prosi oštriko Meiserseidlovo, da ji posodi za tri dni vsa 400.000 kronic, — v dneh takšne suš pač tudi tisočeri mariborski najemniki z grozo sprejemajo glasove o horendnih povikih najemnine, novem najemniškem davku, in še bolj odstranitvi stanovaljskih omejitev, ki jih vedno glasneje zahtevajo hišni posestniki. Ni čuda, da i bila dvorana polna onih, ki morajo i sedaj, sredi meseca z vsa verziranostjo gospodinske strategije obračati raztrogane kronce, da ne strmoglavijo. E težko postaja življenje, v zraku pa sanovi davki, vedno težja bremena rad kalije.

Človek zamahne in gre... Zunaj o leže. Kajti skozi oblake prodirajo žar in vabijo v jesen, v svetlejšo, ki vsta za mestom. Čudni smo, ali pa — vedni enaki. Tu tisočev obupancev, v pari pa trebaš komolcev, da se urineš min voljske godbe na promenado razposajnih, rdečih smejočih lic, silovitih toat bogatih in skromnih, morda onih ist ki se bjelejo za košček strehe, ki ti trepetajo pred povikom vsega.

Kapelnik Herzog pa dirigira, valčki marš zvene pod katanje in se sloz mešajo s klasično muziko. Mi, ki niso tako razvajeni kot blejski kritik, prav zadovoljni in promeniramo.

Med tem drve naši kolezarji krog i horja, baje se je eden krepko prekočil, blato je brizgalo na vse strani vendar, ljudje so se zabavali, ter se polodne zmagovalno vračali v mesto. zopet godba skozi mesto, kot bi ne i nikjer nobenih skrbi in ne pomanjka denarja.

Prosiava 20. septembra

Sinoči se je vršila konferenca načelnikov političnih organizacij JDS v Ljubljani, na kateri je bilo sklenjeno, prirediti v nedeljo ob 10. dopoldne žalno manifestacijo na grobih septembriških žrtveh, kamor se položi tudi vence. Pevski krogi nameravajo zainteresirati za to manifestacijo Pevsko zvezo, da zapoje pri tej priliki žalostinke.

PROTESTNI ZBOR RADI REKE.

Konferenca predsednikov demokratiških organizacij v Ljubljani je naprosila načelstvo JDS, da stopi v stik z ostalimi strankami ter narodnimi organizacijami v svrhu sklicanja velikega protestnega zbora proti italijanskemu izdajstvu na Reki. Ta zbor naj bi se vršil v soboto zvečer.

ZBIRKA ZA JAPONSKO.

Pri isti priliki je bila sprožena misel, da se po vzgledu drugih kulturnih narodov, tudi pri nas priredi zbirka za nesrečne žrtve grozovite potresne katastrofe na Japonskem. Ker od strani vlade ni bil izdan nikak poziv, naj bi se zbirka v ljubljanski in mariborski oblasti priredila po inicijativi in s sodelovanjem političnih strank in drugih narodnih organizacij. Načelstvo JDS je bilo naproseno, da stori v tem oziru potrebne korake.

Blokaši med seboj

Hrvatski blokaši smatrajo Korošca za Pašičevega agenta. — Konferenca federalističnega bloka.

Danes se vrši v Zagrebu konferenca predsedništva federalističnega bloka, katere se udeležijo Radićevi doglavniki, dr. Korošec in dr. Špaho. Glavna svrha konference je razčiščenje medsebojnih sporov, ki so se v zadnjem času pojavili med federalističnimi zavzniki. Blokaški «Večer» piše polslužbeno: «V hrvaških krogih je vzbudil posebno nezadovoljstvo članek «Slovenec», ki pod naslovom «Katastrofa», na enaki način obsoja Radića, proti kateremu bi imela biti SLS v opoziciji in Radića, s katerim je v bloku vezana». Razčistevanje bo, kar or vse kaže, zelo zanimljivo.

Mnogo zanimivejša so izvajanja oficijelnega radićevskega dnevnika «Hrvata» ki z ozirom na zgoraj omenjeni «Slovenec» članek odkriva, kako sodijo radićevci o svojih klerikalnih zaveznikih.

Počenski pri prevratu izjava «Hrvat», da spočetka med slovenskimi naprednjaki in dr. Koroševimi klerikalci ni bilo nobene razlike: vsi Slovenci so složno nastopili proti Hrvatom, pogodili se s Srbi proti njim ter si oblast nad njimi razdelili v dve sferi: v srbsko in slovensko. Hrvati so to dobro videli, toda so raje molčali in čakali. In ko je pri zadnjih volitvah hrvaški narodni pokret («Hrvat» s tem meni radićevstvo) potekal tudi na vrata Slovenije, so slovenski klerikalci nujno začeli iskati stike s Hrvatmi. Ustvaril se je federalistični blok, šigar glavna politična smer je brez oziara na programatične in taktične razlike šla za tem, da se doseže sporazum s Sr-

bi. Toda radikalni so z izgrajenjem Markovega protokola dokazali, da sporazuma ne marajo. Radić je odšel v London; a medtem, ko vse kaže, «da bi njegovo modro nastopanje moglo dati lepe rezultate», skuša Beograd dr. Korošca izveliči iz dosedanje politike federalističnega bloka, ali ga pa pridobiti za «novo politiko» popuščanja, ki naj bi v prvi vrsti izigrala Hrvate. In zato naj bi kot predstavnika te nove politike stopil dr. Korošec na čelo bloka. Dr. Korošec — pravi nato «Hrvat» — bi po našem mnenju lahko postal načelnik federalističnega bloka le tedaj, ako bi prevzel taktiko HRSS ter s svojimi poslanci zapustil Beograd; toda zdi se nam izključeno, da bi na čelo večine bloka mogel stopiti predstavnik manjšine, ki se v tolikih važnih točkah razlikuje od HRSS. Končno «Hrvat» še prav diplomatično izreka nado, da dr. Korošec vendar ne bo prevzel vloge, da bi propagiral nekaj nov politični pravce v bloku, kar bi vodilo do končnega razkola med federalisti in bi znatno oslabilo pozicijo slovenskih klerikalcev. Zato naj bi dr. Korošec vedel, da bo dosledno izvajanje federalistične politike prineslo več uspeha, kakor pa prakticiranje z radikalci.

Videti je, da dr. Korošec vedno bolj leze med oba stola. Zato je računati, da bo skušal čimprej in še pravočasno na enega sesti.

Politične beležke

— Sestanek demokratov v Slovenski Bistrici. V zvezi z občinim zborom tamošnje krajevne organizacije se je vršil preteklo soboto v prostorih g. Novaka dobro obiskan sestanek strankine organizacije. Na sestanku je g. dr. Pučnik poročal o strankinem delovanju v mestu in okolici. Mesto je v gospodarskem pogledu v zadnjem času lepo napredovalo, kar je povsem zasluha demokratskega občinskega sveta. Vprašanje elektrifikacije Slovenske Bistrice se nahaja v povoljnem stanju. V novi odbor so bili izvoljeni: dr. Pučnik, Ivo Kolenc, Josip Gumzej, Alojzij Pinter ml., Fran Karbaš in Danijel Omerzu. Za delegata v oblastno skupščino je bil izvoljen dr. Pučnik.

— Jugoslovansko novinarstvo proti novemu tiskovnemu zakonu. Beograjska sekcija «Jugoslov. novinarskega združenja» se je te dni posvetovala o novem tiskovnem zakonu, ki ga pripravlja radikalna vlada in ki je prava podoba reakcionarnega režima. Beograjska sekcija je izvolila poseben odbor treh članov, ki bo zakonski načrt proučil in poročal 20. t. m. pismenu, na katerem bodo zastopani tudi zastopniki centralne uprave Udruženja. Pripravlja se javen protestni shod novinarjev, ki bo od narodne skupščine zahteval, da sprejme duhu časa odgovarjajoči tiskovni zakon.

— Boj za šolo v koroških Selah. Avstrijska šolska oblast je po dveh letih rešila vlogo krajnega šolskega sveta v Selah na Koroškem in dovolila šolo s slovenskim učnim jezikom, nemščina pa naj bi se poučevala po tri ure na teden. «Koroški Slovenec» je nezadovoljen s to rešitvijo in pravi, da je koroški deželni šolski svet dovolil tako malo nemškega pouka samo z nakano, da vzbudi nezadovoljstvo uidevnih Slovencev, nakar bi imel povod, da slovensko šolo zopet

PRED PETNAJST LETI.

19. septembra 1908. Mrzlično razpoloženje po mestu. Na oglih oglaš mestnega župana Hribarja: Svarim najresnejše pred ponavljanjem tacih dejanj, kakršna so razburjala naše mesto minolo noč. Apel na meščansko krepko, trezen razum, mirno kri. Grožnja: proti vsakomur, ki bi kalil mir ali kakorkoli kršil red, se bo postopalo kar najstrožje v smislu zakonov. Medtem baron Schwarz pripravlja od Hribarja naznanjene najstrožje mere. Po polnočni prikrajšanosti v mesto oddelki „Kanařkov“ in zasedajo glavne ulice, posebno okrog Kazine. Razganjajo prebivalstvo, predvsem mladino, kar pa le izkazuje na ulice še večje množice, ki demonstrirajo z življenjem. Vedno več je vojaških kordonov in patrolj v bojni opremi, pred opero kampira oddelki dragoncev. Zvečer so polne vse ulice. Vendar se slovenske množice ne dajo izvesti niti z aroganco nemških oficirjev in vojakov, niti s provokacijami nemških uradnikov. V ozračju pa visi skrajna napetost predvečera usodne noči, 20. septembra.

* **Odhod maršala d' Espereya.** Francoski maršal Franchet d' Esperey je včeraj odpotoval iz Beograda v Pariz.

* **Demisija vojnega ministra?** V ponedeljek je kralj sprejel vojnega ministra generala Pešiča. Govori se, da je ta avdiencia v zvezi s predstojajočo demisijo ministra. General Pešič se že dalj časa ne počuti dobro v sedanjem kabinetu ter je opetovano izrazil željo, da se umakne. V slučaju svojega odstopa bi se general Pešič zopet vrnil na mesto šefa generalnega štaba. Kot njegov naslednik v ministrstvu stoji v ospredju zopet bivši vojni minister general Zečević.

* **Stoletnica kneza Mihajla.** V ponedeljek so v Beogradu obhajali stoletnico smrti kneza Mihajla, ki ga zgodovina našega naroda smelo pršteva med ustanovitelje nove srbske, danes jugoslovenske države. Pod njim so morali Turki zapustiti srbska mesta. Beogradska občina je na knežev spomenik pred Hipotekarno banko položila krasen venec.

* **Nove oficirske in uradniške plače.** Na seji ministrskega sveta dne 17. septembra je vojni minister naznanil, da je z upokojitvenimi ukazi in premeščeno novo kategoriziranjem častnikov končano, nakar je vlada sklenila, da se izplačujejo oficirjem plače po novem zakonu o ustroju vojske od 1. oktobra. V isti seji se je razpravljalo o novih uradniških plačah. Vlada je ugotovila, da zadeva še ni aktualna. Novi uradniški zakon je stopil v veljavo 2. septembra. V smislu predpisa št. 224. mora biti v roku od največ 4 mesecev t. j. od 2. januarja 1924 izvršena redukcija, v smislu člena 225. mora vlada izdati uredbu o razporeditvi uradništva na grupe in kategorije na podlagi št. 11. v roku dveh mesecev, t. j. do 2. novembra, v toku nadaljnjih treh mesecev t. j. do 2. februarja 1924 pa mora biti razporeditev izvršena. Vlada se namerava poslužiti teh skrajnih rokov in je torej termin za dejansko nakazilo novih plač civilnim državnim nameščencem februar 1924. Nadaljni predpogoj je po členu 249. še, da morajo biti plače v proračunu uzakonjene. Dosedaj pa vlada proračuna niti ni predložila. Edina tolažba za državne nameščence je, da teče pravo na nove plače od 1. oktobra t. l., kar znači, da se bodo pozneje izplačevale difference za nazaj. V ostalem predstavlja vlada, da se morajo z uvedbo novih plač regulirati t. j. reducirati draginski doklade, v katero svrhu je treba še posebne uredbe o draginskih dokladah. Vse dosedanje delo vlade po sprejetju uradniškega zakona je obstajalo v partizanem nesistematičnem reduciranju državnih nameščencev.

* **Nastop slovenskega učiteljskega zbora v Trstu prepovedan.** Včeraj dopoldne bi se bil moral vršiti nastop pevskega zbora Zveze slovenskih učiteljskih društev Julijske Krajine v gledališču Fenice v Trstu. Prireditelj bi se bila naznanjena v vseh tržaških listih, tudi v „Popolu“. Policijska oblast pa je, očitno pod fašističkim pritiskom — „Popolo“ objavlja istočasno oster napad na slovensko učitelstvo — prireditelj prepovedal v zadnjem hipu. Zbor s solistoma go. Lovšeto in go. Ričarjem, je po nastopu imel oditi na turnejo v razna italijanska mesta. Ali bo ta turneja sedaj še mogoča, ni še ugotovljeno.

* **Iz avstrijskih ječ in taborov.** Sinoči se je vršilo v dvorani Mestnega doma predavanje gosp. dr. Iv. Laha o mučenstvu Čehoslovakov in Jugoslovancev med vojno po avstrijskih taborih in ječah v Gollersdorfu, Raschali, Thalerhofu, Mittergrabenu, Litzendorf in drugje. Predavanje je očividno ljubljansko občinstvo izvanredno zanimalo; že mnogo pred začetkom je bila dvorana polna in vsi sedeži tesno zasedeni. Predsednik ljubljanske Češke obce je pozdravil publiko, nakar je g. prof. Havelka iz Prage podal kratek uvod k predavanju samemu. G. prof. dr. Iv. Lah je nato na temelju okoli 200 listk, razglednic, risb, novin, rokopisov in fotografij opisal življenje in trpljenje čehoslovanskih mož. žen in otrok

po avstrijskih ječah in taboriščih. Videli smo nedolžne žrtve vseh poklicev, starosti in spolov, državnike, novinarje, pisatelje, umetnike, trgovce, učitelje ter kmete in starke, mlade žene, deklice, a tudi cele trume otrok. Med njimi je bilo tudi mnogo Jugoslovancev, Rusov, židov, Italijanov i. dr. Iz Boveca in Loga na Gorškem, iz Ljubljane, Dalmacije in Srbije smo videli vrsto znancev in znank, ki so pretrpeli med vojno najhujša preganjanja. Marsikdo je bil pogin v smrt in grobišča ustrleženec, obseženec ali za raznimi nalezljivimi boleznimi umrlih žrtv so tvorila poleg strašnih justifikacij pretrpljenj dokaz, kako težko so si Čehoslovaki in Jugoslovani tudi v takozvanem zaledju kupili današnjo državno svobodo in ujedinjenje. Ljubljana se je na tem predavanju hkratu prav resno spominjala žrtv 20. septembra 1908.

— **Lundra in Adamiča.**
* **Jubilej kmetijske šole na Grmu.** Danes se vrši na kmetijski šoli na Grmu interna proslava 50letnice njenega obstoja. Kmetijska šola na Grmu spada med najzastopljenejše naše prosvetne zavode. Iz nje so izšle generacije izvrstnih kmetovalcev, nje gre v prvi vrsti zaslug za lepo povzdigo našega poljedelskega napredka. Mi se na pomembno obletnico še povrnemo.

* **Uradni list pokrajinske uprave za Slovenijo št. 88. z dne 18. t. m.** prinaša med drugim pravilnik o dajanju podpov in posojil poljedelcem, prizadetim po toči leta 1923, naredbo o deklaraciji domaćih vin v lokalnem prometu in ob izvozu, pravilnik za desinfektorsko šolo v Ljubljani in pojasnilo carinarnicam o pobiranju ležalne.

* **Ostarko na državno službo** so podali Avgust Berlot, carinik IV. razreda carinarnice v Ljubljani, Rudolf Endlicher, carinik IV. razreda carinarnice v Dravogradu in Martin Trojner, davčni praktikant pri davčnem uradu v Mariboru.

* **Himen.** V Pljuju sta se poročila gospod Evgen Poniz, kr. asistent državne uprave južnih železnic in gošč. Mara Primožič, kr. poštarica, oba iz Pljuja.

* **Likvidacija pokrajinskih uprav.** Beogradska „Preporoda“ poroča, da je pri pokrajinski upravi v Sarajevu izvršena likvidacija poljedelskega oddelka, kakor tudi ostalih oddelkov uprave, katerih funkcija je prešla deloma na velike župane, deloma na centralno vlado. V kratkem bo dovršena tudi likvidacija pokrajinske uprave v Zagrebu.

* **Izpitni učitelj tujih narodnosti.** V ponedeljek so se v Beogradu formalne komisije, ki imajo nalogo izprašati vse one učitelje, ki so dovršili madžarske in nemške šole, v našem jeziku. K izpitu se je prijavilo 1200 učiteljev, a določenih je pet komisij. Vsaka komisija izpraša dnevno 20 kandidatov.

* **Otvoritev telefonske centrale Limbuš.** Pri pošti Limbuš je bila dne 1. septembra otvorjena telefonska centrala z javno govornico. Centrala opravlja tudi brzojavno službo.

* **Celjsko učiteljsko društvo zbora** jutri, dne 20. t. m. ob 9. dopoldne v mestni osnovni šoli v Celju. Na dnevnem redu je poleg običajnih tekočih zadev predavanje g. profesorja dr. Ljud. Pivka iz Maribora o „Materinski ljubizni v Cankarjevih romanah“. Pri zborovanju izroči tudi g. vladni svetnik dr. Žužek zaslužnemu okr. šolskemu nadzorniku gospodu Ljud. Černeju red sv. Save.

* **Gospodinska šola v Celju.** Po zadnjih časnihskih poročilih bi se morala radi pomanjkanja prostorov ukiniti prepotrebna gospodinska šola v Celju. Sedaj pa se nam poroča, da so ji dosejani učni prostori v poslopu meščanske šole zagotovljeni. Pričakuje se le še imenovanje dveh strokovnih učiteljev za šivanje in kuhanje, na kar se bo šola takoj odprla.

* **Enotna uniforma za policijske uradnike.** Iz Beograda nam poročajo: Minister za notranje zadeve je izdal naredbo, da morajo policijski uradniki v službi vedno nositi enotno staro uniformo ter se bodo prestopki te naredbe strogo kaznovali. — Katera uniforma je to n. pr. pri nas? In kaj razume minister pod policijskimi uradniki? Tudi politične?

* **Jadranska banka in „Jutrane Novosti“.** Predlanskim se je g. Pesku posrežilo kratkovidne zagrizence okoli „Jadranske banke“ ujeti na to, da so mu dali za tiskarno v Wolfovi ulici, ki so jo strokovnjaki sploh cenili na 5 milijonov K, celih 17 milijonov. Na naše poročilo, da „Jutrane Novosti“ prenehajo, je ta list odgovoril tako, kakor pred 2 letoma pokojna „Jugoslavija“. Ni res, ni res, pravi. Mi vzdržujemo svojo informacijo, ki prihaja od povsem verodostojne strani, v polni meri. Tako bo, kakor je bilo z revolversko „Jugoslavijo“.

* **Statistika iseljevanja v mesecu juliju.** V mesecu juliju se je izselilo iz naše države 884 oseb, in sicer 240 moških in 140 žensk. Po profesiji je bilo kvalificiranih delavcev 71, nekvalificiranih 123, poljedelcev 108 in 82 otrok. Izselilo se jih je v Zedinjene Amerike 175, v Kanado 49, v Argentino 146, v Brazilijo 5 in v ostale dežele Amerike 10. Skupno število iseljevanj od 1. januarja do 31. julija t. l. znaša 2312.

* **Vojni ujetniki v Rusiji.** V Rusiji živi še danes nad 15.000 vojnih ujetnikov iz svetovne vojne, ki se radi nezadostnih sredstev ne morejo vrniti v svojo domovino. Nasledstvene države so sedaj z mednarodnim Rdečim križem podvale akcije, da se tem ljudem omogoči povra-

tek v domovino. Med ujetniki se nahaja tudi precej Jugoslovancev.

* **Izlet Jesdnega oddelka telovadnega društva Sokol v Ljubljani** se vrši v nedeljo dne 23. t. m. v Domale. Z izletom je vezan nastop in se pozivljajo Sokoli, da se izleta udeležijo v čim večjem številu.

* **Peto povišanje železniških tarif.** Dne 15. t. m. je stopilo v veljavo ponovno povišanje železniških tarif, ki je peto po redu od prevrata do danes. Prvič so bile železniške tarife povišane leta 1919, drugič v avgustu leta 1920, tretjič, ko je finančni minister obremenil železniki promet z državnim davkom, četrtič v juliju 1922, in končno peto sedaj. Najnovejšo povišanje variira od 20 do 100 odstot., kar pa je povsem nezakonito, ker je v zakonu o dvajsetih dala narodna skupščina pooblastilo samo za 50 odstot. povišanje.

* **Dunaj brez filma.** Posesniki kinematografov na Dunaju so izprli svoje nameščenice radi novih medznih zahtev.

* **Smrtina obsodba v Zagrebu.** Pred zagrebškimi sodnim dvorom se je vršila te dni glavna razprava proti Nikoli Erdelju iz Gornjih Slatina pri Karlovcu, ki je vrgel v reko Dobro svojega štiriletnega polubrata Josipa Erdelja in petletnega Mirka Erdelja. Obtoženec je svoje dejanje priznal in izjavil, da je to storil iz bojazni, da bi ga oče ne izledil in vso premoženje zapustil sinu iz drugega zakona, malemu Josipu. Nikola Erdelj je bil radi hudodelstva umora obsojen v smrt na vešalih. To je bila prva smrtina obsodba, ki je bila letos izrečena v Zagrebu.

* **Novomeške novice.** Janez Mežnarec, posestnik iz Stavče vasi pri Žužemberku, je šel dne 17. t. m. po vino za Jožeta Kufelca iz Jame. Prišedši v Kandijo, je na vozu omahnil in umrl. Zadel ga je mrtvoud. — V vasi Draga nad Suhorjem pri Metliki se je v noči 14. septembra ob 8. zvečer vnel požar. Pogorel je ves zgoraj del vasi. Osmim posestnikom so gospodarska poslopja uničena. Vzrok požara je še neznan. Ponesrečenci se nahajajo v obupnem položaju, ker jim je pogorela tudi letošnja letina, dočim je zavarovalnica le majhna.

„Jutrov“ novi senzacionalni roman „LUCIFER“ prične izhajati sredi prihodnjega tedna.

* **Osnutek zakona o učiteljskih.** Uduženje učiteljev je poslalo prosvetnemu ministru spomenico, v kateri zahteva, da se osnuje komisija strokovnjakov iz vseh krajev naše države, ki naj bi izdala osnutek zakona o učiteljskih.

* **Nenavadna smrt.** Beogradska listi poročajo, da so bile pretekle nedeljo pri izdaji voznih listov za Beograd v Zabežju v gneči zadušene tri osebe. Ker izdaja vozne listke samo en uradnik in se blagajna odpre malo pred odhodom parnika, je zlasti ob nedeljah in praznikih pri blagajni velika gneča, tako, da se ni čuditi, da se pripetijo tudi večje nesreče.

* **Velika železniška nesreča** bi se bila lahko zgodila dne 11. avgusta na železniški progi med Smarjem pri Jelšah in Mestinjani. 15letni delavec Avgust Sraml in njegov 13letni brat, šolar Alojzij Sraml sta položila iz hudobije na tračnice nov hlastov prag, se nato odstranila ter odlaševal opazovala približujoči se vlak. K sreči je opazil strojevodja pravčasno preko proge ležeči hlast ter ustavil vlak. Fantiča se izgovarjata, da sta hotela ustaviti vlak ter se peljati v Mestinj, kjer je baje delal oče. Poizvedba pa so doglale, da je storil starejši brat dejanje iz gole hudobije ter zapeljal še mlajšega brata. Pri okrožnem sodišču v Celju je bil obsojen Avgust Sraml na tri tedne poostrege zapora, njegov brat je bil oproščen.

* **Zasledovanje morilca policijskega kontrolorja Galovića.** Policijski so kljub vsestranskim poizvedbam dosedaj še ni posreželi aretirati morilca policijskega kontrolorja Galovića. Smatra se, da se morilec Režek nahaja v Zagrebu ali okoli, kjer je skril pri svojih prijateljih. Policijska je pripravana, da bo kmalu v njenih rokah.

* **Oblak se je utrgal.** Dne 15. t. m. se je utrgal oblak in vsled velikega naliva je bila železniška proga med Sarajevom in Mostarjem v dolžini 120 m pokvarjena. Promet je bil ustavljen in šele včeraj so mogli progo popraviti.

* **Ja Banško moko in enajlirano posodo** po znižanih cenah zamorete dobiti edino le pri trvdki „Fortuna“ Bixjak in drug, Ljubljana, Krekov trg 7—8, poleg Mešnega doma.

* **Higijenična česalnica za dame.** O. Fetič-Frankheim, Ljubljana, Kongresni trg 19. Negovanje las. Ondulacija. Barvanje z L'Oréal Henné. El. masaža lica. Manikura. Izvršuje vsa lasna dela. Kupuje odpadene in odrezane lase po najvišji dnevni ceni. Parfumerija.

* **Za vse, ki prihajajo v Ljubljano** po zdravila, je najpriročajša nova lekarna Ramor, na Miklošičevi cesti v neposredni bližini glavnega kolodvora.

* **Zahtevajte po vseh hotelih, kavarnah in restavracijah** specialna vina v steklenicah slovite trvdke Gjur Vajjak, Grajska vlet v Mariboru.

* **Vak kadilce,** kateri dnevno uporabljajo „Ito-pasto za tišenje zob, je sigurno oproščen močnega duha iz ust. — Dobiva se povsod.

„VELESEJMSKI MAČEK“.

Pod gornjim naslovom prinaša zagrebški „Der Morgen“ interesanten pamflet na ljubljanski velesejem „izpod peresa zagrebškega trgovca“. Ta gospod zagrebški trgovec navaja, da je nedavni velesejem podal uprav tipičen vzgled prirediteljem Zagrebške Zbora, kako se take stvari ne smejo prirediti. Ne oporeka, da je ljubljanski velesejem „uspeh“, ker je semjise res bil neprestano dobro obiskano. Toda ta uspeh je le zunanji, ker je kvantiteta radovedne publike pripomogla k temu. Ni pa bilo praktičnega uspeha, ker so pravi interesi ali celo kupci bili le redka prikazen.

Pravi praktični uspeh, pravi ta referent, so na ljubljanskem velesejmu dosegli le strojni inženirji in vinotrčci, odnosno gostilničarji in prodajalci delicatess (Selchwarenverkäufer!) ter morada se obe trafiki na semjise in vodstvo velesejma. Vsi ostali razstavljalci pa so ostali razočarani. Pretežna večina inozemskih grozistov se velesejma ni udeležila, ker resen trgovec ne utegne na zabavna potovanja.

Vrhu tega se je na velesejmu lahko videlo sistematično zastopavanje specialno hrvatskih razstavljalcev, ki so bili večinoma potisnjeni v ozadni paviljon L. Tudi so člani velesejskega odbora vse odličnejše posetnike opozarjali le na slovenske razstavljalce! Tako je bilo tudi takrat, ko je kralj obiskal velesejem, kar je nekatere neslovenske razstavljalce tako razljutilo, da so takoj hoteli oditi domov.

Pri urejevanju paviljonov so ljubljanski obrtniki in delavci brezobzirno izkoristili neslovenske razstavljalce, in slično je bilo tudi s stanovanji. Vse to je neslovenskim razstavljalcem prignalo veselje, da bi še kdaj uživali tako gostoljubnost v Ljubljani, brez ozira na gnotni filasko, ki so ga doživeli na velesejmu.

Tenor vseh teh očitkov je — reklama za „Zagrebski Zbor“. Gospoda poročevalca namreč malo ženi, da ne bi s paralelo podvizal, da je baš „Zagreb“ pravi centrum jugoslovenske trgovine in industrije in da bi bilo vendar „najumestnejše“, da postane samo Zagrebački Zbor stalni vzorčni trg industrije in trgovine v naši državi. To pa je baš tista konkurenca infamija, da se gotovi (in baš ne najsolidnejši!) zagrebški pridobitniki hočejo za vsako ceno iznebiti ljubljanskega velesejma, ki doslej ni pokazal razmeroma manjših temveč celo večje — tudi „praktične“ uspehe, kakor Zagrebački Zbor...

Citirali smo Morgenov članek tudi še iz političnih razlogov. Nudi nam namreč najboljšo ilustracijo iskrene ljubzni, kakršno gojijo blokaški bratje napram našim Krajevcem, ki po svojih klerikalnih odrednicah tako čvrsto svirajo v zagrebškem blokaškem koncertu...

HMELJ.

Nürnberg, 17. septembra. (18. brzojav no tržno poročilo): Tendence zelo čvrsta. Cene 8000 do 8800 milijonov mark za 50 kg. Kupčija zastaja radi pomanjkanja železniških vozov.

TRŽNA POROČILA.

Novosadska blagovna borza (18. t. m.). Pšenica: baška, 79 — 80 kg. 10 in pol vagona, 350 — 355, sremska, 80 kg. 3 vagoni 345. Ječmen: baški, 67 — 68 kg. 3 vagoni 280, sremski, 68 kg. 6 in pol vagona 280. Oves: baški, Subotica, 5 vagonov 250, banatski, Velika Kikinda, 3 vagoni 230. Koruza: baška, 3 vagoni 345, baška v storžih, 5 vagonov 132.5, banatska v storžih, Zenta, 5 vagonov 130. Fišol: beli, povpraševanje 510. Moka: baška, 0. 4 vagoni 562.5 — 565, 2. 510, 5. 1 vagon 450. Tendence čvrsta.

Zagrebačka blagovna borza (18. t. m.). Pšenica: baška, franko postaja, novvac 345, podravka 76 — 77 kg. 345, blago 340, slavonska 78 — 79 kg. 345. Koruza: baška, postaja, blago 272, zdrava, franko Mitrovica, blago 280, 8 — 10 odst. defektna, Mitrovica, blago 270, 12 — 15 odst. defektna, Mitrovica, blago 260, 40 — 50 odst. defektna, Mitrovica, blago 180. Otrbji: pšenični franko postaja Slavonija, blago 155. Tendence neizpremenjena.

INSERIRAJTE

: : V „JUTRU“!

Gradbena podjetje ing. Dukić i drug Ljubljana Bohoričeva ulica 24.

POZOR!

Cenjeno delo in gospodje, ki želijo imeti res po meri narejeno obleko po najmodernejši modi in po konkurenčni ceni, naj se obrnejo na trvdko

Brata Brunškole, Ljubljana Židovska ulica št. 5.

== Promet na novosadski produkti borzi. Prošli teden je znašal promet na novosadski borzi 279 vagonov. Od tega se je prodalo 98 vagonov pšenice, 18 vagonov ječmena, 1 vagon ovs, 80 vagonov koruze, 11 vagonov fišola, 64 vagonov moka in 8 vagonov otrobov. Največji zaključki so se torej sklenili s pšenico, koruzo in moko.

== Podružnica zadrarskega in vrtnarskega društva v Tržiču priredi dne 13. in 14. oktobra v prostorih meščanske šole sadno razstavo, združeno s predavanjem o sadjarstvu in uporabi sadja. Razstavili se bodo poleg sadja tudi razni sadni izdelki in cvetje ter sadjarsko orodje. Sadjarje iz cele okolice naprošamo, da prijavijo podružnici, kaj nameravate razstaviti. Sadje se sprejema le do 10. oktobra pri podružnici v Tržiču ali pri naših zastopnikih v vsaki okolici občini. Zadostuje 5 do 10 komadov vsake vrste, ki jo mislite razstaviti. Sadje pa naj bo lepo in takih vrst, ki pri nas dobro uspevajo. Vabljeni pa so tudi kupci, ki se zanimajo za sadje. Letina pri nas še dosti dobro kaže, zato je zalet, da je udeležba od strani razstavljalcev kakor tudi kupcev številna. Predaval pa bo dne 14. oktobra ob 9. uri dopoldne višji sadjarski nadzornik g. Humek.

== Takša za pisma iz Rumunije v Jugoslavijo in obratno. Na prošnjo rumunskih pošt je naše poštno ministrstvo pristalo na to, da se takširajo pisma iz Rumunije za našo kraljevino po nastopni tarifi: pisma do 20 g 4.50 leja, a dopisnice 3 leje. Pisma in dopisnice iz naše kraljevine v Rumunijo se takširajo tudi v bodoče po mednar. poštni konvenciji.

== Pomanjkanje kapitala v Rusiji. „Ekonomskega Zinaja“, ki izhaja v Moskvi se pritožuje zaradi nezadostne pritoka nemškega kapitala v Rusijo, kajti pomanjkanje kapitala ogroža vse panoge ruskega gospodarstva. Vzrok leži baje v stalnem padanju tečaja nemške marke. Posamezne pokrajine in državna podjetja si hočejo pomagati na ta način, da ustvarjajo celo omrežje lastnih bank. Ta „bankomanija“ pa bolega na nedostatu sredstev. Bančna podjetja se morajo omejiti na neznatne lokalne kupčije, medtem so znašajo upravni stroški večjih kar 30 odst. temeljnega kapitala. Imenovani list je naziranj, da bi moglo ozdraviti te neznosne razmere samo koncentriranje kapitala v nekaterih velikih bančnih podjetjih, ki naj bi nadomestila številna, a v delu nezmožna sedanja bančna podjetja.

Domače borze

18. septembra:

ZAGREB. Na efektivnem tržišču je bilo precej živahnega poslovanje. Večjih tečajnih razlik ni bilo. Na deviznem tržišču promet ni bil velik, tečaji so se gibali na včerajnji bazi. Devize: Dunaj 0.13075—0.13175, Berlin 0.000050, Budimpešta 0.51—0.55, Bukarešta 44, Italija izplačilo 410—412, ček 406 — 408.5, London izplačilo 422—424, ček 422—423, Newyork kabel 93.5, ček 92.75—93, Pariz 532.5—537.5, Praga 279—281, Svica 1650—1657.5, Varšava 0.035—0.04. Valute: dolar 91.25—92, avstrijske krone 0.1315—0.1325, češkoslovaške krone 275 — 278, napoleonidori 330, lire 403—405. Efekti: Hipotekarna 145—149, Ljub. kreditna 225—230, Prastrediona 1172.5—1185, Slavenska banka 109.

BEograd. Na borzi je bila danes tendence nestalna. Blaga je bilo dovolj. Narodna banka je intervenirala. Devize: Amsterdam 3650—3700, Dunaj 0.1307—0.1305, Berlin 0.000065—0.000070, Budimpešta 0.50—0.51, Bukarešta 42.75—43, Italija 409—411, London 424.5—425, Newyork 93—93.25, Pariz 538—540, Praga 278—278.5, Sofija 83—89, Solun 160—165, Svica 1650—1655. Valute: avstrijske krone 0.1340—0.1370, bolgarski levi 86—88, rumunski leji ponudba 44.50, češkoslovaške krone ponudba 276.50.

Tisk Delniške tiskarne. d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdajatelj Konzorci „Jutra“. Odgovorni urednik Fr. Brozovič.

Preklic.

Podpisana preklicujem vse žaljive obdolitve, katere sem govorila o Jožefu Arhu, lovškem čuvaju na Boh. Češnjici h. št. 71, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od nadaljnje tožbe.

Koprivnik, dne 9. septembra 1923.

Fani Jeklar, Klemenova.

4935

Naročajte in širite LJUBLJANSKI ZVON

mesečnik za kulturo in prosveto, ki prinaša povesti, pesmi in članke naših najboljših pesnikov in pisateljev. Zadnja številka tega letnika je izšla v lepi opremi z najraznovrstnejšo vsebino.

Naročnina znaša 90 Din.

Naroča se pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Prešernova ulica št. 54.

Veliki inkvizitor

Ljubezni roman iz najsmotnejše dobe človeške zgodovine.

Vse roke so se začele gibati, da odkrijejo tajnost: častniki s svojimi meči, vojaki z bajonetami so poizkušali dvigniti ploščo. Drugi so bili s kopiti svojih pušk ob tla, da jih razbijejo. Svečeniki pa so jarkali, da jim onečastimo sveto hišo. Nenadoma je pritisnil eden izmed vojakov s svojo puško na neko pero, in plošča se je dvignila. Inkvizitorji so smrtno prebledeli in so se tresli po vsem telesu.

Gledali smo okoli usodne marmornate plošče, ki se je nekoliko dvignila, in glej, tu so bile stopnice! Stopil sem k mizi in sem vzel iz svečenika veliko prižgano svečo, da pojdemo raziskovat. Tedaj pa me je neki inkvizitor narhlo potegnil nazaj, položil je svojo roko na moje in je dejal pobožno:

«Sin moj, s svojimi krvaviimi rokami se ne smete dotikati tega, kar je posvečeno!»

«Popolnoma prav,» sem odgovoril, «saj je treba posvečene sveče, da razsvetlim inkvizicijo. Vso odgovornost

prevzemam jaz.» Nato sem šel s svečo po stopnicah navzdol. Ondi sem dognal, zakaj nam je voda izdala ta hodnik. Pod mramornatimi tlomi je bil namreč močan strop, izklesano mesto, kjer je bila zapornica. Odtoč uspehi polkovnika de Lille.

Ko smo dospeli do konca stopnic, smo prišli v velik štiriolegat prostor, imenovan sodna dvorana. Na sredi je stal velik panj, nanj je bil pritrjen stol. Tu sem posajal obtožence in so jih privezovali ob stol. Na eni strani dvorane je bil drug vzvišen sedež, ki se je imenoval sodni prestol. Tu je sedel glavni inkvizitor. Naokoli so bili nekoliko nižji sedeži za očete, kadar so razpravljali o zadevah, ki so se tikale svete inkvizicije.

Iz tega prostora smo šli na desno in našli majhne celice, ki so se vrtile ob vsej dolžini poslopja. Toda kakšen prizor se je tu nudil našim očem! Kako so se rogali dobroti veri Odraščeniki, ki so jih priznavali! Te celice so bile samotne ječe, v katerih so ostajale nesrečne žrtve do tlej, da jih je smrt rešila njihovih rabičev. Puščali so, da so trupla ležala do razpada, nato so vrgli v ječe druge žrtve. Da

pa ni inkvizitorjev nadlegoval smrad, so bile tu velike cevi, po katerih se je odvajal smrad gnilih trupel...

Po nekaterih celicah smo našli trupla nedavno umrlih oseb, po drugih pa so ležale še v tla pritrjene verige. V nekaterih celicah smo našli še žive žrtve vsake starosti in obeh spolov, mlade moške in dekleta ter starce do sedemdesetih let. Vsi pa so bili brez oblek, kakor bi se bili narodili pravkar.

Naši vojaki so se pečali najprej s tem, da so jetnike osvobodili verig ter so oplenili sami sebe dela obleke, da so pokrili nesrečnike; hoteli so jih nemudoma odvesti pod dnevno svetlobo; toda ker sem se zavedal, kako opasno bi bilo to, sem se uprl in zahteval, naj jih odvajajo šele polagoma.

Ko smo pregledali vse celice in odprli vrata ječ vsem še živim jetnikom, smo preiskali prostor na levi strani. Tu smo našli vse mučilne priprave, ki so jih izumili demoni.

Pri pogledu na ta mučila se besnost naših vojakov ni dala krotiti več. Kričali so, da treba vsakega inkvizitorja, menih in inkvizicijskega vojaka mučiti. Niti poskušali nismo, da bi jih zadrževali. In takoj so začeli izvrševati

torturo na telesih teh »svetih« očetov. Videli sem, kako so poskušali različna mučila, potem sem se umeknil. Mučenje pa je trajalo, dokler ni ostal nihče več izmed hlapcev te peklenke predsobe ter so vojaki docela ohladili svojo osvetlo...

Takoj se je raznesla po mestu vest, da je iz inkvizicijskega poslopja rešeno veliko število nesrečnikov. Kakor hitro je bilo mogoče brez nevarnosti privedi uboge žrtve na svetlo, so pridri od vseh strani ljudje, ki jim je bil sv. oficij iztrgal prijatelje. Pritekli so gledat, je li še upati, da jih najdejo žive.

Ah kakšno je bilo to svidenje! Okoli sto oseb, ki so tičale dolga leta po ječah, smo vrnili človeški družbi. Marsikdo je našel tu sina, onl hčer, tretji sestro, četrti brata. Marsikdo pa ni mogel več spoznati najboljšega prijatelja. Ta prizor se ne da popisati. Toda bil sem priča. Ker sem hotel začeto delo dovršiti, sem odšel v Madrid in prejel veliko množino smodnika. Razdelil sem ga po poslopju in podzemskih obokanih prostorih. Tisoči so gledali, ko smo ga zažgali. In zidovje ter močni stolp ponosnega poslopja sta zletela v zrak. Inkvizicijskega poslopja

ja ni bilo več.

Tako poročata Napoleonov častnik. Izredna skupščina kortezov španskih je 15. februarja 1813 vnovič sklenila, da so vsi inkvizicijski tribunali odpravljeni, ker niso v skladu s monarhično ustavo. Tako bi človek pričakoval, da je španske inkvizicije definitivno konec.

Toda Napoleon je padel in škof v Almeriji, Francois Mieré Campillo je pridobil duševno omejenega Ferdinanda VII., da je 21. julija 1814 uvedel inkvizicijo znova ter je imenoval tega škofa za generalnega inkvizitorja. Že leta 1816. je bilo po španskih inkvizicijskih ječah okoli 50.000 jetnikov. Devetkrat je izbruhnila vstaja (1814. do 1819.) po vsej državi, a Ferdinand je zatrl vstaje z najgroznejšim nasiljem. Končno pa je vstaja uspela in 7. marca 1820 je bilo absolutistične klerikalne grozovlade konec. Toda klerikalizem še ni izgubil mogočnega vpliva in niti inkvizicija še ni bila docela odpravljena. Še leta 1815. se je vršil avtomatični krivoverstev, in Jose Marija Morillas je bil med poslednjimi žrtvami. Šele leta 1834. je bila inkvizicija v Španiji končno odpravljena.

(Dalje prihodnje).

Mali oglasi

stanajo z državnim davkom za inserate vred do 20 besedi Dina 5-., vsaka nadaljnja beseda 50 par. več. — Plače se vedno naprej (lahko tudi v znakih). Na vprašanje odgovarja uprava le, ako je vprašanje priložena znamka za odgovor tar manipulacijske pristojbine (1 Din).

Službe (dobe)

Dekle ali star. ženska se sprejme za dopoldanske ure kot varuhinja otrok. — Naslov pove upravo „Jutra“. 10401

1 zimski suknja

fm 2 moški obleki, se ugodno prod. Oglejda se lahko vsaki dan od 12. do pol 2. ure ter od 6. ure naprej na Rimski cesti št. 9. 11. nadst. vrata 16. 10403

Dve vajenki

za zlatarsko obrt, se sprejmeta. — Ponudbe na upravo „Jutra“. 10412

Izprašanega strojnika

k 70 PH lokomobil, rabim za takojšnji nastop. Pogoji, je, da mora biti izkušen ključavničar ter imeti tozadevno prakso. — Stanovanje dobi lahko samo samec. Istotam se sprejme tudi 3. g. g. za polnoletarjca. Vpraša se pri Lesni industriji F. Ravnikar, Ljubljana, Linhartova ulica št. 25. 10367

2 čevljiarska pomočnika

dobro izveščana, se sprejmeta za stalno delo pri: Josip Ambrož, čevljar v Višnji gori 10393

Srejnje se

treznega in poštenega delavca, nekaj dobrih mehanikov za dvokolna in sivalne stroje ter nekaj starbenih ključavničarjev. — Tribuna, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 10222

Zanesljiva čedna žena

se išče za pospravljanje večjega lokala. — Naslov pove upravo „Jutra“. 10357

Kuharica

popolnoma večja, se išče za boljše hišo priti dobi plači. Ponudbe s fotografijo je poslati na „Nadsumarija Tompojevci — kod Vukovara — Srem“. 12265

Gospodična k otrokom

se išče za dobro hišo, s perfektnim znanjem francosčine, italijanščine ali nemščine, muzikalna, popolnoma izurjena v klavirju, ki bi imela tudi pomagati v gospodinjstvu. Šmatrala se bo kot član družine. Plača dobra. Nastop takej. Ponudbe s fotografijo in spravičevali je poslati na: „Nadsumarija Tompojevci — kod Vukovara — Srem“. 10262

Službe (iščejo)

Izkušen ključavničar in več vseh popravil avtomobilov, išče primerenega mesta. Cenj. ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Sofer“. 10384

Manufakturst

se daljšo prakso in najboljšimi referencami. več slov. italij. in nemščine gov. išče mesto kot prva moč, ev. kot potnik, najraje v Mariboru. Ponudbe pod „Verzinar“ na podružnico „Jutra“. Maribor. 10378

Vodstvo stroj. oddelka

kake tovarne ali kakega drugega podjetja, prevzame. — Imam šleketno izkušnjo pri strojih ter prevzame tudi pisarniške pose. — Govorim slovensko, hrvaško, nemško, italijanško, francosko. — Ponudbe pod „Vodstvo strojev“ na Aloma Company, Ljubljana. 10383

Knjigovodja

in korespondent za večletno prakso. išče mesta za takoj. Ponudbe pod „Knjigovodja“ na upravo „Jutra“. 10365

Pisarniško delo na dom

išče uradnika denarnega zavoda. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Pisarniško delo“. 10409

Absolvirana visokošolka

poučuje francosčino, nemščino, slovenščino in latinščino. Naslov pove upravo „Jutra“. 10345

Mlada gospa

je radi družinskih razmer primorana iskati službo. Vprašanja se posreduje v pošt. stroki. gospodinjstvu vajena nekoliko trgovine ter ljubiteljska otrok, sprejme kar koli. Cenjene ponudbe poslati na upravo „Jutra“ pod šifro „Pridna in vestna“. 10305

Kot pisarniška moč,

skladničnik ali kaj silnega, išče službo bivši inženjerski pomočnik. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Prvi oktober“. 10299

Lesni manipulant

pošten in zanesljiv, s najboljšimi spravičevali. želi spremeni mesto. Ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Manipulanti“. 10296

Tiskarne, pozori!

Službe išče gospodična, 20 let stara, priča, kod najemalnika ali v knjigovodstvu (začetnica). Cenj. ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Pridna in delavna“. 10275

Prodaj

štiri hramske sode velike po 14, 15, 16 in 30 hl, prodajam v dobrem stanju. — Cene po dogovoru. Vprašanja je poslati pod šifro „Hramski sodi“ na upravo „Jutra“. 10390

Zbirko znamk

manjšo, za začetnika, prod. a m. Sodna ulica 5, 1. nad. levo. 10407

Prostosledi

s 54 odst. kovinskega železa, se prodajo. Naslov pove upr. „Jutra“. 10413

Proda se spalnica

jedilnica in kuhinja, modernizirana, nabavljena in oreb, ev. se lahko prevzame vse skupaj s stanovanjem vred. Ponudbe pod „Ugodno“ na Aloma Company, Ljubljana. 10386

Ogledalo

in 3 pari damskih čevljev, se prod. Na ogled v trgovini Ivo Šiler, Kongresni trg št. 6 10335

Kovaško orodje

kompletno in skro novo, prodajam za nisko ceno 4000 Din. Naslov: Marija Zgonc, Nova vas št. 31 pri Raketu. 10336

Dnevno 20—25 l mleka

(4—4 in pol maščobe) o d d a se Oskrbništvo Fušine p. D. M. v Polju. 10340

Proda se:

velika potna kočarska 150 Din, 8 se rjavega krzna za modno obleko 300 Din, damski novi krov škornji (št. 39) 400 Din, hrvaški narodni teneti kostum, krasno vezan 2000 Din, 2 starinski sliki 1250 Din, slat ščipalnik 80 Din in damski velour 150 Din. — Oglejda se od 2.—4. popoldne. Naslov pove upravo „Jutra“. 10381

Zimsko suknjo

novi, temno-plave barve, primerne za srednjo velikost, vsled pretenosti prodam po zelo nizki ceni. Strma pot 4, podstr. 10358

Solske potrebščine

pe različnih cenah pripravlja M. Tičar, Ljubljana. 909

Poglejte si

zalogo stekla in kuhinjskih stvari, kaj vse se pri Vilecnu dob. Cene nizke, potrebna točna. Maribor, Glavni trg 5. 191

Radi selitve

se ceno prodajam kompletno urejena ulična pisarna s vpeljanim telefonom. Naslov pove upravo „Jutra“. 10322

Načrti

za praktično izboljšanje, „Singer-Linkarm“ šivalni stroj in za „črtno čestilo“ (obojje novo), so naprodaj. Ponudbe pod šifro „Novosti 10.000“ na upravo „Jutra“. 10302

Puch-motor

2 in pol HP in pomoški motorji različnih znamk, so po nizki ceni naprodaj. Tribuna F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 10221

Konfekcionarji!

Krojači! Prodajam stojala za obešanje oblek, opravlja in cele pube otroške in moške ter druge v to stroko spadajoče predmete za izlozbe, prodajalne in delavnice. — Naslov pove upravo „Jutra“. 10195

Elektromotor

skoraj nov, istoimenski tok, 220 V, Nap. 21 Amp. 5 P.s., se prod. Zraven je 80 m šice ter monterke potrebščine. Oglejda se pri G. Boke, Igriška ulica 11. 10079

Za špecerijško trgovino

ceno naprodajam kompletna oprava. Proda se skupno ali posamezno. Naslov pove upr. „Jutra“. 9997

KOLESA

NAJBOLJŠA NUDI

J. GOREC

LJUBLJANA

PALATA LJ. KRED. BNK

Nujno se prodaj:

Nova ameriška pisalna miza, velika za banke, železna velika blagajna (Worthelmer), popolnoma v ređu pisalni stroj „Ideal C“ ter rož za izsekali v tisku od 3 in tri četrt orala, eventualno s zamljivo vred, vse to po jako nizki ceni. Osebnost ali pisarni se sglasiti na naslov, kateri se izve v upravi „Jutra“. 9958

Kupim

Večja registr. blagajna se kupi. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Takoj“. 9320

Suhih bukovih drv

večjo množino, do 20 odstotkov okrogline in večjo množino suhih hrastovih drv, kupim. Najnižje ponudbe naj se pošljejo: F. Grum, Ljubljana 7. 10308

Bukovo oglje

lepo blago, ter bukova in hrastova suha drva, kakor tudi kostanjev les, kupuje stalno ter prosi obvezne ponudbe Rudolf Dergan, trgovec, Laško. 10216

Nepremičnosti

Lepa hiša

in nekaj vrta tik Glavnega trga v Novem mestu, se prod. za prosta roka. — Naslov pove uprava „Jutra“. 10205

Amerikanci, pozori!

Radi preselitve se prod. hiša v sredini Ljubljane za 2500 dolarjev. Stanovanje in lepa suha klet takoj na razpolago. Pisarne ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Radi selitve“. 10031

Realitetna pisarna

Arsenšek & Comp., d. s. o. z. Celje, Kralja Petra cesta 122 ma naprodaj hišo, vilo, graščino, gostilno, trgovino, vsakovrstna kmetijska posestva, gosdina in veleposnestva, šage, mlinske itd. 9123

Stanovanja

1—2 dijaka

se sprejmeta v dobro oskrbo. Cena zmerna, električna luč, sušna soba in prost vhod. — Naslov pove upravo „Jutra“. 10405

Mesečna soba

se takoj odda. Naslov pove upravo „Jutra“. 10411

Mesečno sobico

s posebnim vzhodom in hrano išče gospodična. Plača naprej. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Sobico oddam“. 10373

Soba na Dunaju

v sredini mesta, elegantno opremljena, se odda event. s hrano solidnemu gospodu. — Ponudbe na podruž. „Jutra“ v Mariboru pod šifro „T. S.“ 10380

Stanovanje

obstoječe in dveh sob, sobice, kuhinje in priključni v Mariboru (v vili), zamenjaj za primereno enako stanovanje v Ljubljani. Ponudbe na upr. „Jutra“. 10382

Mesečno sobo iščem

event. tudi kot stanovanec. Ponudbe na A. Babka, Ljubljana, Kongresni trg. 10388

Kdo da stanovanje

samoostojni šivilji? Za nagrado bi šivilja gospodinja brezplačno. Gre tudi za hišnico. — Dopise na upravo „Jutra“ pod „Stanovanje šivilji“. 10390

Stanovanje

v mestu ali okolici, stari ali novi hiši, takoj ali pozneje, se išče. Plača se tudi naprej. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Stanovanje“. 10342

Prazno sobo

neopremljeno, izčista dva gosposki s 1. ali 15. oktobr. — Naslov poslati na upravo „Jutra“ pod „Sob. 2600“. 10360

Lokali

Trgovina

dobro opremljena, se odda v najem, proti poloviti kavci. Pisarne dopise na upr. „Jutra“ pod „Dobra trgovina“. 10391

Prostor za trgovino

na prometnem kraju, se išče. Lastnik, ki s takim prostorom in nekaj kapitala razpolaga, se sprejme tudi kot kompanion, ako tudi ni strokovnjak. Oglasi naj se pod „Lepa prilika“ na upravo „Jutra“. 10398

Lokal za trgovino

s mešanim blagom na prometnem kraju (eventuelno v zvezi s gostilno s knjižnico), se išče. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Takoj 18“. 10408

Gostilno ali pekarnjo

vzajem na prometnem kraju v Sloveniji v najem. Prosim ponudbe pod „Zanimljiv“ na upravo „Jutra“. 10301

Trgovski lokal

za trgovino s mešanim blagom, se odda. Pogoji: Stetno plačilo ne visoke najemnine. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „D 60.000“. 10155

Trgovina s papirjem

s galanterijo, dobro izdoča, ali primeren lokal, se išče. Ponudbe pod „Dobro mesto 10148“ na upravo „Jutra“. 10148

Skladšče

primerne za moko in ostale delne prideleke v bližini glavnega (Jugosla.) kolodvora, se išče. Ponudbe na naslov: Mirko Stefanovič, Gorupova ulica 3, II. nadst. 10096

Kapital

Kdo posodi

popolnoma na varno 60 do 100 tisoč dinarjev? Cenjene ponudbe s pogoji pod šifro „Risiko iskružen“ na upr. „Jutra“. 10362

Kot družabnik

želim pristopiti s 50.000 Din k kakem tehničnem podjetju v Ljubljani ali okolici. Verstran sem v strojni, stavbi in lesni stroki. — Resne ponudbe pod „Tehničnost“ na upravo „Jutra“. 10279

Amerikanci, pozori!

Kdo posodi dobro situiranemu trgovcu na sigurno mesto, na prvo knjižbo posreduje 150.000 Din proti visoki obrestim. — Sprejme se tudi brez soudelebe družabnik ali da dam posojilcu krasno stanovanje. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Varne naloženo“. 9972

Glasba

Glasbene potrebščine

prvovrstne strune in vijoline kupite najceneje pri Minki Modic, Ljubljana. Kopitarjeva ulica 1 (trafika nasproti „Jugoslov. tiskarne“). 9902

Živali

Divjega petelina

nagačenega, proda za 250 Din Jernej Juvancič, lovec, Vače nad Litijo. 10393

Dopisovanje

Palička

pridi v Zvezd ob obdudovat „Bled“! Kakaj si šla v nedeljo ob 10.25 s „tatkom“? Sicer na svidenje na — promenadi. Trojček. 10402

Dragica!

Hvala, vse liste dobil. V bolnici ostanem po zdravniški izjavi še 14 dni do 3 tedne. Bolezni ni nevarna, ampak huda in težka. Trpim, trpim in trpim. Ti je popolnoma zdrava. Moje fin. stanje poznaš. Lečenje me stane dnevno 350 K. Kako je s Teboj? Ali si zdrava? Spomni se večkrat na trpetega. — Vse poljub 1. 10364

Znanja želi

mlada simpatična gospodična, lepega značaja in znanosti, s boljšim gospodom. Ponudbe s sliko na upravo „Jutra“ pod „Brinetea“. 10374

Mlad fant

drž. uradnik; osamljen, poln hrepenenja za nečim neznanim, fantaz. a obenem realistič, bi si v dolgih zimskih večerih rad dopisoval s mlado, pošteno in ljubno gospodično sličnih teženj. Ponudbe pod „Hrepenenje 21“ na upr. „Jutra“. 10348

Katera

mlada priprosta gospodična bi hotela kratkocasi mladega, priprosta gospoda v pustih jesenskih dnevih, naj pošlje svoj naslov na upravo „Jutra“ pod šifro „Jesenske solnce“. 10352

Gospodična

poštena in izobražena, srednjih let, z novim pohištvom, želi korespondence s državnim uradnikom ali trgovcem v svrbo poznejše ženitve. — Le resne ponudbe pod šifro „Karia 30“ na upr. „Jutra“! Tajnost zajamčena. 10346

Dama

varana v sakonu, želi radi covrste, znanja s boljšim gosodom od 35—60 let. Dopise na upravo „Jutra“ pod šifro „Ovet v trnju“. 10359

Ženitve